

nieuwe uitgaven

Vogel, waarheen?

Veertig jaar vogelstudie hebben geleid tot het boek 'Vogel, waarheen?'. In twintig hoofdstukken komen de liefde en de kennis van de vogels tot uiting. De auteur was drieëntwintig jaar actief bij het ringonderzoek en dat komt in het hele boek sterk naar voren. Veel gegevens over geringde vogels worden nader uit de doeken gedaan. Hij ringde in zijn leven dan ook wel zo'n 20.000 vogels en dit leverde hem vanzelfsprekend veel stof tot vertellen op. Ex-notaris Jaap de Vries heeft zijn vogelkennis voornamelijk in Friesland opgedaan. Door een hersenbloeding kwam zijn carrière van notaris in 1981 voortijdig tot een einde en werd hij door een ongelukkig toeval een ander soort schrijver. 'Simpel voor een breed publiek, want daar is behoefte aan', zegt hij, 'Ik ben jurist en geen bioloog.' De eenvoud van de tekst is de charme van het boek. De meeste foto's die in dit boek staan afgebeeld, zijn van A. Reitsma uit Zwolle. Jammer dat alleen de nestfoto's een beetje ouderwets aandoen en geen goede stimulans zijn voor aankomende vogelfotografen.

J.A. de Vries: Vogel, waarheen? 128 bladzijden, 60 zwartwit- en 19 kleurenfoto's. Voorwoord van H. Wiegel. (1988). Uitg. Art & Research, 's-Hertogenbosch. Prijs f 25,-. Het boek kan ook bij de auteur besteld worden door storting van f 25,- op girorekening 1 441 831 van mr. J.A. de Vries, Ljouwerterdijk 4, 8491 GC Akkrum, 05665 - 1918.

Ecoscrypt over Groenling

In het kader van de ecologische en economische betekenis van vogels is onlangs een uitvoerig rapport uitgebracht over de Groenling, waaraan een enorme literatuurstudie is voorafgegaan. Ruim vijfhonderd geschriften worden aangehaald. Rond de eeuwwisseling stond de Groenling in West- en Midden-Europa bekend als een economisch nadelige vogelsoort. Landbouwers worden tegenwoordig gestimuleerd om eventueel een vierde gewaskeuze te maken.

In relatie tot het groenlingonderzoek is geprobeerd te komen tot een vorm van milieu-effect-rapportage. Omdat bij de informatie over het vierde gewas tevens informatie verstrekt dient te worden over ecologisch verantwoorde preventie van eventuele schade. Het rapport over de Groenling toont naar de mening van de auteur afdoende aan dat nadere studies nodig zijn om eventuele problemen tijdig te kunnen onderkennen. Er zijn meer vogelsoorten met, althans gedeeltelijk, een voedselpatroon zoals de Groenling. Men kan daarbij denken aan de Tortelduif, Patrijs, Kwartel, maar ook aan de Geelgors. De samenleving kan zich in deze tijd niet meer permitteren dat louter door gebrek aan handzame informatie onnodige en ongewenste schadeproblemen door vogels zich kunnen evolueren. Naast een veelvoud van biologisch en sociaal-economische informatie over de Groenling is ook uitvoerig ingegaan op kwesties rond de avicultuur.

Deze dikke 'pil' verschaft ten behoeve van velerlei onderzoek een schat van gegevens over de Groenling.

P.L.Th.A. Maréchal: Groenling (*Chloris chloris*). 193 bladzijden, talloze illustraties (zoals kaartjes, grafiekjes en tabellen), EEBV 12.38 N. (1988). Uitg. Stichting Mondiaal Alternatief, postbus 168, 2040 AD Zandvoort. Besteladres Project EEBV, postbus 1187, 5602 BD Eindhoven.

Overzicht herintroductie Raaf in Nederland

In 1966 is door het Rijksinstituut voor Natuurbeheer op verzoek van het Wereld Natuur Fonds gestart met de herintroductie van de Raaf in Nederland. Het project verliep niet zonder problemen, maar het lijkt er nu toch op dat zich op de Veluwe een kleine, levensvatbare populatie Raven heeft ontwikkeld. In een rapport wordt de herintroductiepoging van de Raaf zo volledig mogelijk beschreven. In 1987 wordt geschat dat er zich zeventien territoriumhoudende paren en ongeveer tachtig rondzwervende exemplaren in ons land bevinden. Ultimo 1987 wordt het totale aantal Raven in ons land op 110 à 120 vogels geschat. Het rapport is een welkome aanvulling op datgene dat de 'Atlas van de Nederlandse Vogels' over de Raaf vertelt.

T.A. Rensen: De herintroductie van de raaf (*Corax corax*) in Nederland: een overzicht. 30 bladzijden, 3 figuren, 6 tabellen, RIN-rapport 88/47 (1988). Uitg. Rijksinstituut voor Natuurbeheer, Arnhem. Prijs f 5,50. Te bestellen door overmaking op postgiro 5 160 648 ten name van het RIN, Leersum, onder vermelding van het rapportnummer. De giro-overschrijving geldt als bestelformulier, toezending geschiedt franco. Gebruik geen verzamelgiro omdat dan het adres van de besteller niet op de girobeschrijving wordt vermeld.

Sternes continentales

Op 20 en 21 juni 1985 kwamen vijftien ornithologen bij elkaar die sterk geïnteresseerd zijn in broedgevallen van het Visdiefje en de Dwergstern in Europa. De bijeenkomst werd gehouden in het Musée des Sciences Naturelles te Orléans, waar dr. Janmot conservator is. Er werd besloten de 'Groupe de Travail sur les Sternes continentales' op te richten, die in mei 1986 werd aangesloten aan de Groupe de Travail sur les Oiseaux Marins (zeevogelwerkgroep) op de jaarlijkse bijeenkomst op het eiland Porquerolles. Alle voordrachten die in juni 1985 werden gehouden zijn samengevat in 'Annales Biologiques du Centre' tome 2: Sternes continentales. Er wordt vooral informatie verschaft over de populaties van Visdiefje en Dwergstern in Frankrijk, de bescherming en de gevaren waaraan sterns blootstaan. De uitgave bevat 232 bladzijden (1987). ISBN 2-906231-01-0.

Nadere inlichtingen bij de FRAPEC (Fédération Régionale des Associations de Protection de l'Environnement du Centre, Maison de la Nature, 71 avenue Charles Péguy, F-45800 Saint-Jean-de-Braye, Frankrijk, telefoon: 09 33 38 83 00 80.

Eisvogel

De bij zijn werk als natuurwacht dodelijk verongelukte auteur heeft vijftien jaar lang de IJsvogel zeer intensief bestudeerd in de omgeving van Leopoldshafen bij Frankfurt. Dode rivierarmen van de Rijn bleken daarvoor geschikt. Samen met Herman Rastätter beschreef hij haast van minuut tot minuut wat zij zoal waarnamen. Aan de hand van de nagelaten protocollen maakte de zuster van de auteur, Gisela Riesterer, er een leesbaar geheel van. Het is geen plaatjesboek geworden maar een zo duidelijk mogelijke beschrijving van alles wat de auteur en zijn metgezel hebben waargenomen. Vanzelfsprekend is het boek voor iemand die zich speciaal voor de IJsvogel interesseert waardevol. Hoe lang graaft de IJsvogel aan zijn broedholte, broedt ook het mannetje, hoe lang is de broedtijd, hoeveel legfels kunnen er per jaar grootgebracht worden en vele andere vragen konden opgelost worden. Er werden zelfs bij een paar vier legfels per jaar grootgebracht, waaruit blijkt dat de IJsvogel na hoge verliezen in strenge winters weer snel op het oude peil kan komen. Ondanks de grote eenvoud en de tot in de finesses uitgewerkte protocollen een voorbeeld van een studie van een speciale vogelsoort. Jammer dat er behalve enkele kaartjes geen illustraties aan toegevoegd werden.

Werner Zöllner: Eisvogel viele Jahre beobachtet. 408 bladzijden, 5 kaartjes, 4 bijlagen (1985). Prijs DM 39.— (inclusief verzendkosten). Verkrijgbaar bij de zuster van de auteur: Gisela Riesterer, Kurt-Schumacher-Straße 2, 7500 Karlsruhe 21, West-Duitsland, telefoon 049 721 754 582.

Vogels van Europa

Deze gids bestaat uit vier delen, waarvan het tweede deel 432 vogelsoorten behandeld die in Europa (uitgezonderd USSR, zeldzaamheden en dwaalgasten) broeden of algemeen als trekvogel voorkomen.

In totaal zijn 143 bladzijden van de 320 bladzijden slechts in het veld te gebruiken als men goede ogen heeft. Want de tekst is in een klein lettertype gezet, maar geeft in kort bestek toch een schat van informatie en verwijst ook naar de 'leestekst' van de andere drie delen. Tekst op de linkerbladzijde met gegevens over status, grootte, gewicht, geluid, biotoop, nest, broedsel, broedduur, jongen en leeftijd. De gegevens over de leeftijden zijn verkregen van terugmeldingen van geringde vogels en geven de gebruiker daarover een aardige indicatie. De kleurenafbeeldingen van verschillende kleden en vliegbeeldjes staan er tegenover op de rechterbladzijde, waarbij ook nog een verspreidingskaartje is gevoegd dat alleen de gegevens in het behandelde deel van Europa aangeeft. Vooruitlopend op een gewijzigde officiële naamlijst van Nederlandse vogelsoorten zijn een aantal namen veranderd, niet alleen wat betreft spelling maar óók wat betreft naamgeving. Om enkele namen te noemen: Jan-van-gent, Eider, Kanoet, Tortel, Graszanger, Sprinkhaanzanger, Struikrietzanger, waarvan er ook al weer verschillen met de namen in de kortgeleden verschenen 'Tirions vo-

gelgids'. Dat wekt verwarring, terwijl er juist naar eenheid wordt gestreefd. Met deze naamsveranderingen kan beter gewacht worden totdat de officiële, gewijzigde naamlijst is verschenen. Het is óók daarom aanbevelenswaard deze lijst zo spoedig mogelijk te laten verschijnen.

Het eerste deel behandelt de evolutie van vogels, de anatomie, voortplanting, zintuigen, natuurlijke selectie, soortvorming en indeling van de vogelwereld. Het derde deel behandelt de levenscycli, voedsel, broedgedrag, rui en trek en het vierde deel de ecologie van vogels. Interessante tekst in de trant van eerder verschenen boeken van Perrins. Maar of het zin heeft om deze tekst steeds in een kenmerkengids op zak mee te nemen zal moeten blijken. In elk geval heeft men dan wel wat te lezen bij de hand als het slecht weer is op vakantie, in de tent, in het hotel en gedurende een langdurige schuilpartij in de auto. Of leesboek en determinatiegids op deze wijze samen zullen kunnen gaan zal de ervaring moeten leren.

Christopher Perrins & David Attenborough: Vogels van Europa. 320 bladzijden, ruim 1500 kleurenafbeeldingen (1988). Vertaling en bewerking van Arnoud B. van den Berg en Cecilia A.W. Bosman. Originele titel: New Generation guide to the birds of Britain and Europe. ISBN 90-5210-001-2. Uitg. Thieme, Baarn. Prijs f 59,50.

Voorlopige Nederlandse naamlijst van Holarctische vogels

Wij hebben er in ons blad al herhaaldelijk op aangedrongen dat er meer eenheid zou moeten komen in de Nederlandse namen van de vogelsoorten. Het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) heeft samen met de Stichting Dutch Birding Association (SDBA) een lijst samengesteld van Nederlandse namen voor bijna tweeduizend vogelsoorten. Een aanzet om tot enige uniformiteit te komen. Trouwens er zijn de laatste tijd ook al anderen geweest die zich met de naamgeving van de vogels hebben beziggehouden. Van de ruim 8600 vogelsoorten op aarde hebben alleen in Europa voorkomende soorten een Nederlandse naam die algemeen is aanvaard. De overige vogelsoorten hebben vaak geen Nederlandse naam en soms zijn verschillende namen voor een zelfde vogelsoort in gebruik. Voor gelijkheid van het gebruik van de vogelnamen is behoefte bij vogel- en natuurboeken (vooral ook bij vertalingen), tijdschriften, teksten van natuurfilms, soortenlijsten, beschrijvingen van postzegels met vogelafbeeldingen, encyclopedieën, woordenboeken en soortenlijsten in wetten. De lijst die een voorlopig karakter draagt, bevat de Nederlandse namen voor alle vogelsoorten die in Europa, Noord-Afrika, Azië en Noord-Amerika voorkomen. Vóór september 1989 worden suggesties voor verbeteringen en/of wijzigingen ingewacht (Centraal Bureau voor de Statistiek, ter attentie van L. van Duuren, postbus 959, 2270 AZ Voorburg). Het plan is om in 1990 een meer definitieve lijst uit te geven.

De naamlijst bevat gegevens over de status, het euringnummer, de wetenschappelijke naam en de voorgestelde Nederlandse naam. De lijst omvat 1950 vogelsoorten. Er zijn 63 ondersoorten

opgenomen die op specifieke wijze in het veld te onderscheiden zijn. Het aantal soorten waarvan de aanwezigheid in Nederland is vastgesteld bedraagt 415 soorten.

De thans geldende spellingsregels zijn aangehouden waardoor wij soms twee klinkers zien samenkomen zonder verbindingsstreepjes, zoals Stepearend en Slangarend, terwijl wij aan Zearend inmiddels al gewend waren geraakt. Gaai voor Vlaamse Gaai vind ik niet mooi en onterecht, ook al rekening houdend met alle andere gaiesoorten. Jan Van Gent lees ik hier voor het eerst met drie kapitale beginletters, terwijl Sint-helenafazantje en Lady-amherstfazant als één woord gelezen moeten worden. Soms worden domweg de Engelse benamingen aangehouden (Whip-poor-will, Chick-willowidow, Titmouse, Surfbird), een andere maal worden twee benamingen aangegeven. De Tortelduif wordt hier Tortel genoemd, maar ik zou eerder voor Zomertortel voelen. Dat valt ook beter in het rijtje van de andere tortels. Havikken met twee 'k's is pertinent foutief, terwijl leeuweriken wel goed gespeld is. Waarom wel blauwgrijze, blauwgroene, azuurlauwe, maar zwart-gele en zwart-witte met een verbindingsstreepje?

De naamlijst moet toch in de eerste plaats gemakkelijk hanteerbaar blijven voor 'huis-, tuin- en keukengebruik', maar bij het bekijken van zo'n lijst zou iedereen een neerlandicus moeten zijn om voortaan alle vogelnamen goed te kunnen spellen. Van kiekendief, vliegenvanger, muggenvanger, Holeduif, Holenuil, Notekraker, Slangehalsvogel, Ovenbird, Dennesijs, Dennesjors, Reuzenstern, Kleinste Waterhoen en Kleinste Jager zou men toch al gauw in de war kunnen raken.

In de literatuurlijst zijn verschillende vertaalde boeken vermeld, waarbij ik onder meer Elseviers Vogelatlas mis. Misschien zou nu juist bij die vertalingen het vermeldenswaard zijn van welke vertalers en bewerkers de gebruikte Nederlandse namen werden geraadpleegd.

J.T.

L. van Duuren, E.J. van IJzendoorn & E.R. Osieck: Voorlopige Nederlandse naamlijst van Holarctische vogels. 97 bladzijden (1988). Meer inlichtingen bij L. van Duuren, CBS, 070-694 341, toestel 3191. Prijs f 14,-, te bestellen bij Vogelbescherming, Zeist, 03404-16 280 giro 1.882.523. De lijst is ook verkrijgbaar op diskette in ASCII en Wordperfect-bestand, 5,25 inch, PC/MS-DOS-360 kB. Prijs van bovenvermeld boekje én diskette f 20,-.

Oecologische Flora

Inmiddels zijn nu al drie van de vier delen van deze flora verschenen. Per deel wordt een groot aantal plantenfamilies beschreven en ook magnifiek uitgebeeld door de prachtige kleurentekeningen. Per soort wordt een schat aan informatie geleverd over uiterlijk, milieuvoorkeur maar ook over voorkomen met andere plante- én diersoorten. Op het eerste gezicht zou men toch zeggen dat er veel meer bekend was over de relaties die planten en dieren met elkaar hebben en de voorkeur die ze voor elkaar hebben. Hier ligt nog heel wat onderzoek braak.

E.J. Weeda, R. Westra, Ch. Westra & T. Westra: Nederlandse Oecologische Flora. Wilde planten en hun relaties 3. Uitg. IVN, Amsterdam, in samenwerking met Vara en Vewin. Prijs f 75,- per deel. Ook te bestellen op giro 347 147 ten name van IVN, Amsterdam (IVN-leden betalen f 59,50).

Dierentuinen in Holland

In de lange en bewegende historie van ons jubilerende Artis hebben zich talloze ontwikkelingen voorgedaan. Het jubileum is voor de redactie van het regionaal-historisch tijdschrift 'Holland' een goed moment geweest om een themanummer te laten verschijnen over de rijke geschiedenis van de Nederlandse dierentuinen van de achttiende eeuw tot heden en wat daaraan voorafging. In Nederland kwamen al in de veertiende eeuw verzamelingen van exotische dieren voor, waaronder natuurlijk ook vogels (papegaaien, stootvogels, Struisvogels, watervogels, fazant-, kraai- en vinkachtigen). Vroeger hadden vele buitenplaatsen zo hun eigen menagerie.

Dit nummer van 'Holland' (88 bladzijden) is te bestellen door f 18,- over te maken op postgiro 3 593 767 ten name van de penningmeester van de Historische Vereniging Holland, Haarlem, onder vermelding van 'themanummer dierentuinen'.

Vogelreservaten in Zwitserland

De Commissie Reservaten van de Schweizerische Gesellschaft für Vogelkunde und Vogelschutz (ALA) heeft als speciaal nummer (Beiheft) van Der Ornithologische Beobachter 22 reservaten die door deze organisatie worden beheerd, in één rapport beschreven. Van elk reservaat worden onder meer een beschrijving, de grootte, de bescherming en het beheer en de biologische waarde besproken. Per gebied wordt ook de beschikbare literatuur vermeld. De 35 afbeeldingen bestaan voor een groot deel uit luchtfoto's van de gebieden. In totaal bevinden zich 7 reservaten in kanton Bern, 4 reservaten in Centraal-Zwitserland, 2 reservaten in kanton Schwyz, 5 reservaten in de kantons Zürich en Schaffhausen en 4 reservaten in het oostelijke deel van Zwitserland.

A. Bossert (1988): Die Reservate der ALA. 106 bladzijden, 35 afbeeldingen. Der Ornithologische Beobachter, Beiheft 7, Juni 1988. Adres van de auteur: Dr. Andreas Bossert, Malerweg 17, CH-3012 Bern, Zwitserland. Prijs Zw.fr. 18,-. Bestellingen bij de Schweizerische Vogelwarte, Bibliothek, CH-6204 Sempach, Zwitserland, evenals de andere niet uitverkochte Beiheften 3 tot en met 6.

Reeds eerder verschenen uitgaven:

1. Jacoby, H., G. Knötzsch & S. Schuster (1970): *Die Vögel des Bodenseegebietes*. 260 bladzijden, 16 tabellen. Uitverkocht.
2. Knöpfli, W. (1971): *Die Vogelwelt der Limmatal- und Zürichseeregion*. 174 bladzijden, 4 kleurentafels. Uitverkocht.
3. Bruderer, B. & W. Thönen (1977): *Rote Liste der gefährdeten und seltenen Vogelarten der Schweiz*. Met aanvulling: B. Bruderer & R. Luder (1982): *Die 'Rote Liste' als Instrument des Vogelschutzes*. 36 bladzijden en 8 bladzijden. Prijs Zw.fr. 4,-.
4. Lüps, P., R. Hauri, H. Herren, H. Märki & R. Ryser.

(1978): *Die Vogelwelt des Kantons Bern*. 244 bladzijden. Prijs Zw.fr. 9,-.

5. Winkler, R. (1984): *Avifauna der Schweiz, eine kommentierte Artenliste. I. Passeriformes*. 72 bladzijden. Prijs Zw.fr. 15,-.

6. Winkler, R., R. Luder & P. Mosimann (1987): *Avifauna der Schweiz, eine kommentierte Artenliste. II. Non-Passeriformes*. 132 bladzijden. Prijs Zw.fr. 18,-.

Maandelijks Nieuwsbrief van 'Dutch Birding'

Met ingang van januari 1989 verschijnt als aanvulling op het tijdschrift 'Dutch Birding' de zogenaamde DB-Nieuwsbrief. Een maandelijks uitgave van de Dutch Birding Association (DBA). Het eerste bulletin (nulnummer) bevat een chronologisch overzicht van zeldzame en interessante waarnemingen van de maand november in Nederland en België. De actualiteit behelst eveneens korte reportages over de ornithologische 'hoogtepunten' van die maand. Als illustratie worden beschikbare foto's en tekeningen gebruikt. Deze nieuwsbrief kan worden opgevat als een hors d'oeuvre van het blad 'Dutch Birding' en is bedoeld om de eerste 'waarnemingshonger' (nieuwsgierigheid) te stillen in afwachting op de meer uitgewerkte publikaties die in 'Dutch Birding' verschijnen. Men streeft er naar dat de DB-Nieuwsbrief steeds binnen de eerste tien à twaalf dagen van de maand door de abonnees kan worden ontvangen.

Abonnementsprijs f 34,50 (Bfr. 645) voor twaalf nummers per jaar. Dutch-Birding-abonnees betalen f 24,50 (Bfr. 455). Nadere inlichtingen bij DB Nieuwsbrief, postbus 5611, 1007 AP Amsterdam.

Metamorfose

Dit driemaandelijks informatietijdschrift over het leefmilieu, waarvan in december 1988 nummer 1 verscheen, wordt gerealiseerd door het Europees Milieubureau. Het Europees Milieubureau is de Europese federatie van de belangrijkste milieuverenigingen van de Europese Gemeenschap (thans meer dan honderd leden). De voorzitter is de heer Michael Scoullas van de Griekse vereniging Elliniki Etairia en professor aan de Universiteit van Athene. Het Europees Milieubureau heeft haar zetel te Brussel. De onderwerpen waarmee het EBB zich bezighoudt zijn talrijk. Het volgt alle initiatieven van de Europese Gemeenschap die op een of andere manier betrekking hebben op het leefmilieu. Om de opvolging van alle thema's te verzekeren werden negen werkgroepen opgericht (opvoeding, biotechnologie, nieuwe technologieën en eureka, Middellandse Zee, natuur, landbouw, energie, urbanisatie, toerisme, cultureel patrimonium, leefmilieu en ontwikkeling en vervuiling). Het tijdschrift 'Metamorfose' wordt uitgegeven door een Europees net van Dagbladen en Tijdschriften voor Milieu met financiële medewerking van de Commissie van de Europese Gemeenschap.

Het informatietijdschrift is gratis verkrijgbaar. Verantwoordelijk is R. Van Ermen, Luxembourgstraat 20, B-1040 Brussel, België. De Nederlandstalige versie wordt verspreid door de Stichting Natuur en Milieu, Donkerstraat 17, 3511 KB Utrecht, 030-331 328.

Kwartaalblad 'Inzicht in natuur'

'Inzicht in natuur' is het officieel orgaan van de Stichting Behoud Natuur en Leefmilieu. Het eerste nummer (met een kleurige omslagtekening getekend door H.J. Slijper van Patrijzen) verscheen in de winter 1988/1989. Deze stichting publiceerde vroeger haar berichten in De Nederlandse Jager, maar heeft nu de mogelijkheid de standpunten van de stichting een grotere verspreiding te geven. De stichting stelt zich ten doel te functioneren als een natuurbeschermingsorganisatie, waarbij naast andere vormen van grondgebruik, nadrukkelijk óók jacht én visserij tot de mogelijkheden behoren. Men wil landschapselementen met belangrijke waarden voor het leefmilieu van plant, dier en mens zorgvuldig beheren en helpen behouden.

Het ministerie van Landbouw en Visserij wil een overeenkomst met deze stichting aangaan voor de overdracht van circa 3500 ha kleine landschapselementen van het Staatsbosbeheer naar de stichting. In natuurbeschermingskringen heeft men zich hierover sterk verbaasd. Om van de plannen van deze stichting op de hoogte te willen blijven zal men van de inhoud van dit tijdschrift kennis moeten blijven nemen.

De redactiecommissie bestaat uit H. van Hout (voorzitter), G. Dijkstra, G.W.A.M. Hamel, S. den Hollander-Kamphuis, F.P.B.J. Roosendaal, R.F. Bijmans en F. Gommers. Redactie-adres: H. van Hout, Het Binnenveld 17, 5491 ZC Sint Oedenrode. Adres van het stichtingssecretariaat: Stenevate 11, 4451 KB Heinkenszand, 01106-3353.

Vijftig jaar valkerij 'Adriaan Mollen'

Dit boek dat ter gelegenheid van het vijftigjarig bestaan van het Nederlands Valkeniersverbond 'Adriaan Mollen' is uitgegeven, bestaat uit zestien artikelen. In de halve eeuw die achter ons ligt, vond er in de valkerij een verschuiving plaats naar de jacht met de Havik als jachtvogel. Toch wordt het vluchtbedrijf nog altijd valkerij genoemd, welke naam het te danken heeft aan de Slechtvalk, zo schrijft de voorzitter C. de Bruin Fzn. Een artikel over de doelstelling in de praktijk, over de jacht met valken en Haviken, over de jacht met de Havik op meeuwen (een weinig natuurlijke situatie), grepen uit de geschiedenis van het verbond, over het werk van Pierre Louis Dubourcq (1815-1873), valkerij en de filatelie, de status van de Slechtvalk in Europa, beknopte aërodynamica van de vogelvlucht, hoe snel vliegen onze roofvogels?, facetten van de jachtvlucht van de Slechtvalk, de prooikeuze van de Slechtvalk, hebben zieke jachtvogels nu meer levenskansen dan in 1938? en een verklarende woordenlijst.

Voor diegenen die zich een goed oordeel over de valkerij in ons land willen vormen is het van belang kennis te nemen van de inhoud van dit jubileumboek.

E. van de Beek, P. Bekkers, C. de Bruin Fzn., M.A.M. Buil, H. Dijkstra, B.J. Ehlert, J.M.A.J.F. Fleskens, P.C.J. de Koning, Nora Croin Michielsen, P. Morel, G.A. van Nie, H.J. Slijper, J.D.M. Staal, J.A. van der Ven, J.W.M. van de Wall & Anny van Wingerden: 50 jaar valkerij 'Adriaan Mollen' 1938-1988. 164 bladzijden, talloze fo-

to's en tekeningen, deels in kleur, Engelstalige samenvatting (z.j.). Eindredactie: J.W.M. van de Wall, S.H. Haantjes & L.G.R. van Asperen. Uitgave Nederlands Valkeniersverbond 'Adriaan Mollen', Amersfoort. Prijs f 45,- (exclusief portokosten, waarvoor f 7,- wordt gerekend). Te bestellen door storting van f 52,- op postgiro 76 430 ten name van de Penningmeester van het Nederlandse Valkeniersverbond 'Adriaan Mollen', Purmerend of af te halen (ter besparing van de verzendkosten) bij de heer E. van de Beek, Puntenburgerlaan 38, Amersfoort. Leden betalen f 25,- en indien niet afgehaald f 7,50 porto- en verpakingskosten.

Jaarverslag 1987 Centrum Landbouw en Milieu

In augustus 1988 verscheen het Jaarverslag 1987 van het Centrum Landbouw en Milieu. Het bevat 68 bladzijden en veel informatie over de organisatie, doel en werkwijze en activiteiten van dit centrum. Onder het kopje 'Agrarisch natuurbeheer' vinden wij gegevens over het werk ten behoeve van weidevogels en ganzen. Nadere inlichtingen bij onderstaand adres.

■ Centrum Landbouw en Milieu (CLM), Oude Gracht 197, 3511 NG Utrecht, 030-322 481.

The Sparrows

In 1963 verscheen van de zelfde auteur in de Collins New Naturalist serie de monografie 'The House Sparrow'. Nu is dit werk uitgebreid en behandelt de twintig mussesoorten in de wereld die onder het genus *Passer* vallen. Omdat daar ook nog heel wat ondersoorten bij aan de orde komen is het een boek van zeer specialistische aard. Vanzelfsprekend is ook gebruik gemaakt van de publikaties van onze Nederlandse huis-mussenspecialist C.J. Heij.

J. Denis Summers-Smith: *The Sparrows*. 342 bladzijden, 8 kleurentafels van Robert Gillmor, 62 tekeningen, 114 figuren, 50 diagrammen (1988). Uitg. T. & A.D. Poyser, Calton. Prijs £ 22.

Vlaamse Jeugdbond voor Natuurstudie en Milieubehoud 'Natuur 2000' vzw.

Wie in 1989 'Het Vogeljaar' wil blijven ontvangen, dient nu spoedig Bfr. 400 te storten op rekening 000-0328866-36 van de VJNM 'Natuur 2000', Bervoetstraat 33, 2000 Antwerpen, met vermelding 'Abonnement Het Vogeljaar 1989'. De gewone bondscontributie voor 1989 (inclusief abonnement op het bondsblad "Beenbreek") bedraagt Bfr. 350. Zij kan eveneens gestort worden op de hierboven vernoemde rekening ofwel contant betaald worden aan de afdeling 'Postabonnementen' van elk Belgisch postkantoor.

Middelste Jager is Kleine Jager

Door een misverstand is voor de afbeelding op het omslag van ons vorige nummer de Middelste Jager vermeld. De oplettende vogelman zal het inmiddels zijn opgevallen dat het hier de Kleine Jager betreft. Excuses aan Robin D'Arcy Shillcock die voor ons voor de tweede maal een omslagillustratie maakte en wel zo'n sfeervolle.